

— የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ —

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ስምንተኛ ዓመት ቁጥር ፲፱
አዲስ አበባ-ግንቦት ፮ ቀን ፲፱፻፺፬

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

8th Year No. 19
ADDIS ABABA-14th May, 2002

ማውጫ	CONTENTS
አዋጅ ቁጥር ፪፻፸፪/፲፱፻፺፬ ዓ.ም የከተማ ቦታ በሊዝ ስለመያዝን እንደገና ለመደንገግ የወጣ አዋጅ ገጽ ፩፻፺፱፻፵፪	Proclamation No. 272/2002 Re-Enactment of Urban Lands Lease Holding Proclamation Page 1732

አዋጅ ቁጥር ፪፻፸፪/፲፱፻፺፬
የከተማ ቦታ በሊዝ ስለመያዝን እንደገና ለመደንገግ የወጣ አዋጅ

መሬት የመንግሥትና የሕዝብ ንብረት ሆኖ የመሬት አጠቃቀም በሕግ እንደሚወሰን በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት የተደነገገ በመሆኑ፤

በተቻለ መጠን በመሪ ፕላን መሠረት የከተማ መሬት የመጠቀም መብትን ለተጠቃሚዎች ለማስተላለፍ ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ሊዝ ዋናኛ የመሬት ይዞታ ሥራት ሆኖ የቆየ በመሆኑ፤

መሬት ነፃ ንብረት ሊኖረው የሚችለውን የሕይወት ዘመንና የልማት ሥራ ወጪ መመለሻ የጊዜ ወሰን፣ እንዲሁም የልማት ሥራውን ልዩ ባህሪ እና በመሪ ፕላን የሚወሰን የቦታ አጠቃቀምን መሠረት በማድረግ በነፃ ገበያ መርሆዎች መሠረት የከተማ ቦታን በተገቢ ዋጋ በሊዝ ማስተላለፍ አጠቃላይ ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ ልማትን ለማሳካትና የከተሞች ልማት በቀጣይነት የሚጎለብትበት አቅም እንዲፈጠር ለማድረግ እንደሚረዳ ስለታመነበት፤

ከእነዚህ ሁኔታዎች በመነሳትም ሊዝ ብቸኛ የከተማ ቦታ ይዞታ ሥራት እንዲሆን ምቹ ሁኔታ መፍጠርና በመሪ ፕላን መሠረት ለልማት ሥራ ታቅዶ ቦታ በሊዝ የሚፈቀድበትም ሆነ የሚያዝበት ሂደት የተቀላጠፈና ከመሰናከሎች የፀዳ እንዲሆን ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በአንፃሩ ደግሞ በዚህ ሂደት ሕጋዊ መብቱ ወይም ጥቅሜ ተነካብኝ የሚል ማንኛውም ሰው ጥያቄው የሚስተናገድበት ሥርዓት ግልጽና የተቀላጠፈ እንዲሆን ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፶፭ ንዑስ አንቀጽ ፪(ሀ) በተደነገገው መሠረት ይህ አዋጅ ታውጃል።

PROCLAMATION NO. 272/2002
A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE RE-ENACTMENT OF LEASE HOLDING OF URBAN LANDS

WHEREAS, it is provided by the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia that land is a property of the State and the people of Ethiopia and that its use is a subject of specific regulation by law;

WHEREAS, for the last few years lease has been in place as a cardinal land-holding system to transfer urban land to users to the extent possible and in accordance with Master Plan;

WHEREAS, it is believed that transferring urban land by lease for a fair price, consistent with the principles of free market, will help achieve overall economic and social development and to help build capacity enabling progressive urban development based on the life span that a landed property may have and the period it requires to recover investment costs, the special nature of the investment, and the land use specified in conformity with Master Plan;

WHEREAS, it has been found necessary, arising from these circumstances, to develop optimum conditions in which lease will become exclusive urban land-holding system and to remove obstacles of and to expediate the process of permitting and holding urban land by lease based upon investment plan made in conformity with Master Plan;

WHEREAS, it has conversely been found necessary to ensure that the order in which the claims of any one alleging infringement of one's legal rights and benefits is transparent and expedient;

NOW, THEREFORE, in accordance with Sub-Article (2) (a) of Article 55 of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

የገንዘብ ዋጋ
Unit Price 3.40

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. ፳፻፩
Negarit G.P.O.Box 80,001

፩. አጭር ርዕስ
ይህ አዋጅ “የከተማ ቦታ በሊዝ ስለመያዝ እንደገና ለመደንገግ የወጣ አዋጅ ቁጥር ፪፻፸፱/፲፱፻፺፱” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪. ትርጓሜ
በዚህ አዋጅ ውስጥ፡

፩. “ሊዝ” ማለት የከተማ ቦታ የመጠቀም መብት በውል የሚተላለፍበት ወይም የሚያዝበት የመሬት ኪራይ ይዞታ ስሪት ነው።

፪. “የከተማ ቦታ” ማለት በከተማ ክልል ውስጥ የሚገኝ መሬት ነው።

፫. “ከተማ” ማለት ማዘጋጃ ቤት የተቋቋመበት ወይም የሚመለከተው ክልል ከተማ ብሎ የሚሰይመው ሥፍራ ነው።

፬. “ክልል” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፵፯(፩) የተመለከተ ክልል ነው።

፭. “የከተማ መስተዳድር” ማለት የአዲስ አበባ ከተማ መስተዳድር ወይም የድራጃዋ ከተማ አስተዳደር ነው።

፮. “አግባብ ያለው አካል” ማለት የከተማ ቦታን ለማስለቀቅ፣ በሊዝ ለመጠቀምና ለማስተዳደር ሥልጣን የተሰጠው የክልል ወይም የከተማ መስተዳድር አካል ነው።

፯. “የህዝብ ጥቅም” ማለት በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ሕዝቦች በመሬት ላይ ያላቸውን ተጠቃሚነት ለማረጋገጥና የከተማ ልማትን በቀጣይነት ለማጎልበት አግባብ ያለው አካል በመሪ ፕላን ወይም በልማት እቅድ የሕዝብ ጥቅም ብሎ የሚወሰነው ነው።

፰. “ሰው” ማለት ማንኛውም የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

፲. የተፈጻሚነት ወሰን

፩. ይህ አዋጅ ቀደም ሲል በሊዝ ወይም በምሪት ወይም በሌላ ሁኔታ በተያዘም ሆነ ከዚህ በኋላ በሚፈቀድ የከተማ ቦታ ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው ቢኖርም እስካሁን ድረስ ወደ ሊዝ ይዞታ ስሪት ባልገባ፡

ሀ) ማንኛውም የከተማ ቦታ ይዞታ ላይ አዋጁ ተፈጻሚ የሚሆነው ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በሚወስነው ጊዜ ሁኔታ ይሆናል።

ለ) ማንኛውም የክልል ከተማ ላይ አዋጁ ተፈጻሚ የሚሆነው የሚመለከተው ክልል በሚወስነው ጊዜ ሁኔታ ይሆናል።

፫. የከተማ ቦታ በሊዝ ስለመጠቀም

፩. የከተማ ቦታ በሊዝ እንዲያዝ የሚፈቀደው፡

ሀ) ከተማው ፕላን ያለው ሲሆን የፕላኑን የቦታ አጠቃቀም ድንጋጌ፣ ወይም ከተማው ፕላን የሌለው ሲሆን ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር እንደየአግባቡ የሚያወጣውን ደንብ በመከተል፡ እና

ለ) በጨረታ ወይም በድርድር፣

ሐ) ለግል መኖሪያ ቤት፣ ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በሚወስነው መሠረት ይሆናል።

፪. በጨረታ ወይም በድርድር በሊዝ የሚፈቀድ የከተማ ቦታ የመነሻ ዋጋ ይኖረዋል።

፫. የጨረታ ወይም የድርድር ዝርዝር አፈፃፀም በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።

፬. የሊዝ ይዞታ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት

፩. የከተማ ቦታ በሊዝ ለተፈቀደለች ሰው የሊዝ ይዞታ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ይሰጠዋል።

፪. ምስክር ወረቀቱ የሚይዘው ዝርዝር በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።

1. Short Title
This Proclamation may be cited as the “Re-enactment of Urban Lands Lease Holding Proclamation No. 272/2002.”

2. Definitions
In this Proclamation:

1) “Lease” means lease-hold system in which use right of urban land is transferred or held contractually;

2) “Urban land” means land located within urban boundary;

3) “Town” means a place in which a municipality is established, or which a concerned Region designates as a town;

4) “Region” means a Region indicated under Article 47 (1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia,

5) “City Government” means the Addis Ababa City Administration or the Dire Dawa Administrative Council;

6) “Appropriate Body” means a body of a Region or a City Administration vested with the power to clear, permit by lease and administer land;

7) “Public Interest” means that which an appropriate body determines as a public interest in conformity with Master Plan or development plan in order to continuously ensure the direct or indirect usability of land by peoples, and to progressively enhance urban development;

8) “Person” means any natural person or any body designated as a person by law.

3. Scope of Application

1) This Proclamation shall be applicable to an urban land held by the permit system, or by lease-hold system, or by other means prior thereto, as well as to an urban land permitted hereafter.

2) Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, this Proclamation shall be applicable to:

(a) any urban land which has not been under lease-hold system, as per the time and conditions to be set by the concerned Region or City Government;

(b) any town, which has not been under lease-hold system, as per the time and conditions to be set by the concerned Region or City government.

4. Lease Hold Permit

1) An urban land shall be permitted to be held by lease

(a) in conformity with plan guidelines where such a plan exists, or, where it does not exist, in conformity with the law which Region or City government makes, as the case may be, and

(b) on auction or through negotiation; or

(c) according to the decision of Region or City government.

2) Minimum price shall be determined for urban land to be permitted on auction, or through negotiation.

3) The details of the execution of auction and negotiation shall be specified by Regulations to be issued by a Region or City Government.

5. Lease-hold Title Deed

1) Lease-hold title deed shall be conferred on a person to whom an urban land is permitted.

2) The details to be contained in the title deed shall be specified by Regulations to be issued by Region or City Government.

፮. የሊዝ ዘመን

፩. የከተማ ቦታ የሊዝ ይዞታ ዘመን እንደየከተማው የዕድገት ደረጃና የልማት ሥራው ዘርፍ ወይም የአገልግሎት ዓይነት ሊለያይ የሚችል ሆኖ፤

ሀ) በማናቸውም ከተማ

፩. ለመኖሪያ ቤት (ለግልና ለኪራይ)፣ ለሳይንስ፣ ለቴክኖሎጂ፣ ለምርምርና ጥናት፣ ለመንግሥት መሥሪያ ቤት፣ አትራፊ ላልሆነ የቦን አድራጎት ድርጅት፣ ለሃይማኖት ተቋም

፪. ለከተማ ግብርና

፫. ለዲፕሎማቲክና ለዓለም አቀፍ ተቋማት

ለ) በአዲስ አበባና በአዲስ አበባ ደረጃ በሚመደብ ከተማ፤

፩. ለትምህርት፣ ለጤና፣ ለባህል፣ ለስፖርት

፪. ለኢንዱስትሪ

፫. ለንግድ

፬. ለሌሎች

ሐ) በአዲስ አበባ ከተማ ደረጃ ለማይመደቡ ሌሎች ከተሞች

፩. ለትምህርት፣ ለጤና፣ ለባህል፣ ለስፖርት

፪. ለኢንዱስትሪ

፫. ለንግድ

፬. ለሌሎች

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም፤

ሀ) ተለይተው ላልተቀመጡ ለሌሎች የልማት ሥራዎች ወይም አገልግሎቶች እንደየከተማ ደረጃው ተጠንቶ በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር በሚወጣ ደንብ መሠረት ሌላ የሊዝ ዘመን ጣሪያ ሊወሰንላቸው ይችላል።

ለ) በባሕሪው ረዘም ያለ የሊዝ ዘመን ለሚጠይቅ የልማት ሥራ ወይም አገልግሎት ለሥራው ወይም ለየአገልግሎቱ ከተወሰነው የዘመን ጣሪያ ከግማሽ ሳይበልጥ ሊጨመር ይችላል። መመዘኛዎቹና ዝርዝር አፈፃፀሙ በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።

ሐ) ባጭር ጊዜ ለልማት ሥራ ጥቅም ላይ በማይውሉ የከተማ ቦታዎች ላይ ለሚቀርቡ የአጭር ጊዜ የማሳበራዊና ኢኮኖሚያዊ ተቋማት የቦታ ጥያቄዎች ከአምስት ዓመት ለማይበልጥ ጊዜ በሊዝ ይስተናገዳሉ። እንደአስፈላጊነቱ ለተመሳሳይ ጊዜ ሊታደስላቸው ይችላል። ዝርዝር አፈፃፀሙ ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፯. የሊዝ ዘመን ዕድሳት

፩. የሊዝ ይዞታ ዘመን ሲያበቃ ቦታው በወቅቱ በሚደረስበት ስምምነት መሠረት የሊዝ ዘመኑ ሊታደስ በማይችልበት ጊዜ ለሊዝ ባለይዞታው ካሳ አይከፈልም።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከተው መሠረት ባለይዞታው የሊዝ ዘመኑ ሊታደስለት የሚችለው የሊዝ ዘመኑ ከማሳበቃ በፊት ፲ ዓመት ጀምሮ የሊዝ ዘመኑ ሊያበቃ ፪ ዓመት እስኪቀረው ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ እድሳት እንዲደረግለት መፈለጉን አግባብ ላለው አካል በጽሑፍ ካመለከተ ብቻ ይሆናል።

፫. አግባብ ያለው አካልም ማመልከቻው በቀረበለት በ፩ ዓመት ጊዜ ውስጥ ውሳኔውን ለአመልካቹ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት። በዚህ ጊዜ ውስጥ ውሳኔውን ሳያሳውቅ ቢቀር ግን በእድሳት ጥያቄው እንደተስማማ ይቆጠራል።

6. Period of Lease

1) The period of lease shall vary depending on the level of urban development and sector of development activity or the type of service and shall have the ceiling of:

- (a) in any town
1) up to 99 years for housing (personal and leasable), science, technology, research and study, government office, non-profit-making philanthropist organization, religious institution;
2) upto 15 years for urban agriculture;
3) as per government agreement for diplomatic missions and international organisations;
(b) in Addis Ababa and in a town designated as of the grade of Addis Ababa:
1) upto 90 years for education, health, culture, sports;
2) upto 60 years for industry;
3) upto 50 years for commerce;
4) upto 50 years for others.
(c) in other towns not designated as of the Grade of Addis Ababa;
1) upto 99 years for education, health, culture, sports;
2) upto 80 years for industry;
3) upto 70 years for commerce;
4) upto 70 years for others.

2) Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article,

- (a) other ceilings may be set by Regulations to be issued by Region or City Government for other development activities or services falling short of specificity.
(b) a ceiling exceeding not more than half of the ceiling of the lease period set for each activity or service may be set for development activity or service requiring a protracted period of lease on account of its special nature. The criteria and the execution thereof shall be specified by Regulations to be issued by Region or City Government.
(c) a ceiling of 5 years of lease period shall be applicable to economic and social development undertakings intended to be invested on urban lands not designated for use within a short period of time. It may be renewed for the same period of time where it is necessary. The details of its execution shall be specified by Regulations to be issued by Region or City Government.

7. Renewal of Period of Lease

- 1) Period of lease may, upon the termination thereof, be renewed for the lease-hold possessor as per the agreement to be reached, unless the urban land is wanted for public interest. Where the lease period is not renewed upon termination on account of the land being wanted for public interest however, compensation shall not be paid to the lease-hold possessor.
2) Period of lease shall be renewed for the lease-hold possessor in pursuance with the stipulations of Sub-Article (1) of this Article if only he has applied in writing to the appropriate body to that effect within 10 years and not exceeding 2 years before the termination of the period of lease.
3) The appropriate body must notify to the applicant in writing its decision within 1 year after the application has been lodged with it. It shall be deemed as though it has agreed to the renewal if it fails to do so within 1 year after the receipt of the application.

፭. የሊዝ ክፍያ ተመን

- ፩. የሊዝ ክፍያ ተመን እውባሰን ሁኔታ ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።
- ፪. የክልል ወይም የከተማ መስተዳድር ሊያበረታታ ለሚፈልገው የልማት ሥራ ወይም ማህበራዊ አገልግሎት ሰጭ ተቋም፣ ለቆጠባ ቤት፣ ለግል መኖሪያ ቤት መስሪያ፣ እና ለሌሎች መስሪያ ሥራዎች የከተማ ቦታ ከሊዝ ክፍያ እስከ ነፃ ሊፈቅድ ይችላል።

፮. የሊዝ ውል መፈረም አስፈላጊነት

- ፩. በጨረታ ወይም በድርድር የከተማ ቦታ በሊዝ እንዲይዝ የተፈቀደለት ማንኛውም ሰው በአንቀጽ ፭ በተመለከተው መሠረት የይዘታ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ሊሰጠው የሚችለው ቦታውን ከፈቀደለት ወይም አግባብ ካለው አካል ጋር የሊዝ ውል ከተፈራረመ በኋላ ይሆናል።
- ፪. የክፍያ አፈፃፀም ሁኔታ፣ የችሮታ ጊዜና አግባብ ያላቸው ሌሎች ዝርዝር ሁኔታዎች በውሉ ውስጥ መካተት ይኖርባቸዋል።

፯. የክፍያ አፈፃፀምና የገቢ አጠቃቀም

- ፩. በሊዝ የከተማ ቦታ የተፈቀደለት ሰው፡
 - ሀ) ወጪ ለመመለስ የሚያስፈልገውን ጊዜ ግምት ውስጥ በማስገባት በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር እንደየአግባቡ የሚወሰን የመክፈያ ጊዜ ሊሰጠው ይችላል።
 - ለ) ከጠቅላላው የቦታው የሊዝ ክፍያ ከ፩ በመቶ የማያንስ ቅድሚያ ክፍያ መፈፀም አለበት።
 - ሐ) በየዓመቱ ዓመታዊ ክፍያ የሚፈፀም ሆኖ ዓመታዊ ክፍያውም ቅድሚያ ክፍያ ከተከፈለ በኋላ ቀሪው የቦታው የሊዝ ዋጋ ለመክፈያ ጊዜው ተካፍሎ የሚገኘው አማካይ ዋጋ ይሆናል።
 - መ) በቀሪው ክፍያ ላይ በባንክ የማበደሪያ ተመን መሠረት ወለድ ይከፍላል።
 - ሠ) በጊዜው ለማይፈጸመው ዓመታዊ ክፍያና ወለድ በባንክ የብድር ማስመለሻ መቆጫ መጣኔ መሠረት መቆጫ ይከፍላል።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) እና (መ) የተመለከተው ከጨረታና ከድርድር ውጭ እስከነፃ ድረስ በአንቀጽ ፱ ንዑስ አንቀጽ (ሐ) መሠረት ለግል መኖሪያ ቤት መስሪያ በሊዝ በማፈቀድ ቦታ ላይ ተፈፃሚ አይሆንም።
- ፫. እያንዳንዱ ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በዚህ አዋጅ መሠረት ከሚሰበሰበው የከተማ ቦታ የሊዝ ክፍያ ቢያንስ ፯ በመቶ የሚሆነውን ለመሰረተ ልማት ማስፋፊያ ያውለዋል።

፲፩. የችሮታ ጊዜ

የከተማ ቦታ በሊዝ የተፈቀደለት ሰው እንደልማት ሥራው ወይም እንደአገልግሎት ዓይነት እየታየ የችሮታ ጊዜ ሊሰጠው ይችላል። ዝርዝር አፈፃፀሙ ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

፲፪. የከተማ ቦታ አጠቃቀም

- ፩. የከተማ ቦታ በሊዝ የተፈቀደለት ማንኛውም ሰው በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር በሚወጣ ደንብ በሚወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ቦታውን ለተፈቀደለት ስራ ወይም አገልግሎት ጥቅም ላይ ማዋል መጀመር አለበት።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው ቢኖርም ባለይዘታው የተፈቀደለትን የአገልግሎት ዓይነት ወይም የልማት ሥራ ዓይነት ለመለወጥ ሲያመለክትና አግባብ ባለው አካል ሲፈቀድ የቦታው አጠቃቀም ሊለወጥ ይችላል።
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) በተመለከተው መሠረት የቦታ አጠቃቀም፣ ሊለወጥ የሊዝ ዘመኑ፣ የክፍያው ተመንና ሌሎችም አግባብነት ያላቸው ሁኔታዎች አብረው ይለወጣሉ።

፲፫. የሊዝ መብትን ማስተላለፍና በዋስትና ማስያዝ

- ፩. አንቀጽ ፮ እና አንቀጽ ፲ ንዑስ አንቀጽ (፩) እንደተጠበቁ ሆነው፣ ማንኛውም የሊዝ ባለይዘታ መብቱን ለማስተላለፍ፣ በዋስትና ለማስያዝ ወይም የፈፀመውን ክፍያ በካፒታል አስተዋጽኦነት ለመጠቀም ይችላል።

8. Rate of Lease Payment

- 1) The manner of determination of the rate of lease payment shall be stipulated by Regulations to be issued by Region or City Government.
- 2) Region or City government may permit urban land for lease payment down to nil for a development activity, social service-rendering institution, low-cost housing, private dwelling houses, and similar undertakings it purports to encourage.

9. Signing Lease Contract

- 1) Any person, to whom lease-hold of urban land is permitted through auction or negotiation, shall be entitled to obtain lease-hold title deed as set forth in Article 5 only after he has signed a contract of lease with the body permitting the land or the appropriate body.
- 2) Conditions of the performance of payment, period of grace and other relevant conditions should be embodied in the contract.

10. Performance of Payment and Utilization of Incomes

- 1) A person, to whom lease-hold of urban land is permitted,
 - (a) may be given a period of payment to be determined by Region or City Government, as the case may be, taking into account the duration needed to recover costs to be incurred;
 - (b) must make advance payment not less than 5 per cent out of the total lease payment;
 - (c) shall make payment every year, and the yearly payment shall amount to the average price of the remaining lease payment divided over the period payment;
 - (d) shall pay interest over the remaining payment as per the rate of interest on loan offered by Bank.
 - (e) shall pay penalty fee according to the rate of penalty fee imposed by Bank upon debtors on account of default of loan payment;
- 2) The Provisions of (b) and (d) of Sub-Article (1) of this Article shall not apply to urban land to be permitted to the extent of free of charge and other than on auction and negotiation according to the provisions of (c) of Sub-Article (1) of Article (4).
- 3) Each Region or City Government shall utilize at least 90 per cent of the lease payment it collects, as per this Proclamation by leasing urban land, for the purpose of expanding infra-structures.

11. Period of Grace

Any person, to whom lease-hold of urban land is permitted, may be granted a period of grace in consideration of the type of development or service which he has undertaken. The details of the execution thereof shall be specified by Regulations to be issued by Region or City government.

12. Use of Urban Land

- 1) Any person, to whom lease-hold of urban land is permitted, must begin to use the land for the prescribed activity or service within the period of time set by Regulations to be issued by Region or City Government.
- 2) Notwithstanding the provisions of Sub-Article (1) of this Article, the land use may be converted as per a permit granted in writing by the appropriate body after application to convert the type of development or service in respect of which lease-hold of the urban land has been permitted is received.
- 3) Period of lease, performance of payment and other conditions shall be varied upon the conversion of the land use as set forth in Sub-Article (2) of this Article.

13. Transferring Right of Lease-hold and Subjecting it to Surety

- 1) Without prejudice to Article 6 and Sub-Article (1) of Article 10, any lease-hold possessor may transfer, or undertake a surety on, his right of lease-hold; and he may also use it as a capital contribution to the amount of the lease payment he has made.

- ፪. በሌላ አካላት ካልተወሰነ በስተቀር በመሬት የመጠቀም መብት በዋስትና ሲያዝ መሬቱ ላይ የተገነባው ሕንፃና ከሕንፃው ጋር የተያያዙ መገልገያዎች አብረው በዋስትና ይያዛሉ። እንዲሁም በሌላ አካላት ካልተወሰነ በስተቀር፣ ሕንፃውና መገልገያዎቹ በዋስትና ሲያዙ በመሬት የመጠቀም መብቱም አብሮ ይያዛል።
 - ፫. በመሬት የመጠቀም መብቱን በዋስትና ያሰያዘ ሰው በዋስትናው ውል መሠረት የዋስትናውን ግዴታ ማሟላት ካልቻለ፣ ወይም ኪሳራ የደረሰበት መሆኑ በፍርድ ቤት ከተወሰነ በዋስትና የያዘው ሰው መብቱን በቦታው ላይ ያለውን ሕንፃና ከሕንፃው ጋር የተያያዙትን መገልገያዎች በሕግ መሠረት ለሌላ ሰው ለማስተላለፍ ወይም ለአራሱ ለመጠቀም ይችላል።
- ፲፬. በሊዝ ስለተያዘ የከተማ ቦታ
- ማንኛውም የሊዝ ባለይዞታ ሊያዘው የከተማ ቦታ የፈረመው የሊዝ ውል እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የክፍያ አፈፃፀምና የችሮታ ጊዜ ሁኔታዎች ተጠቃሚ ሊሆን የሚችልበት ሁኔታ ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።
- ፲፭. የሊዝ ይዞታ መቋረጥና የካሳ አከፋፈል
- ፩. የከተማ ቦታ የሊዝ ይዞታ፣
 - ሀ) ባለይዞታው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፪ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ቦታውን ጥቅም ላይ ካለዋለ፣
 - ለ) ቦታው ለሕዝብ ጥቅም ተብሎ ለሌላ ሥራ ወይም አገልግሎት እንዲውል ሲወሰን፣ ወይም
 - ሐ) የሊዝ ይዞታ ዘመኑ በአንቀጽ ፯ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ካልታደሰ፣ ሊቋረጥ ይችላል።
 - ፪. የከተማ ቦታ ይዞታ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሀ) መሠረት ሲቋረጥ ተገቢው ወጪና መቀጫ ተቀንሶ የሊዝ ክፍያው ተመላሽ ይሆናል። ሆኖም ቦታው ጥቅም ላይ ያልዋለው በፍትሐዊነት ሕግ ቁጥር ፩፻፺፱፻፲፫ በተጠቀሰው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት መሆኑ ከተረጋገጠ መቀጫ አይኖርም።
 - ፫. የከተማ ቦታ የሊዝ ይዞታ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ለ) መሠረት ሲቋረጥ ባለይዞታው ተመጣጣኝ ካሳ በአንቀጽ ፲፮ የተመለከተውን የአቤቱታ አቀራረብ ሥነ ሥርዓት በመከተል ይከፈለዋል።
 - ፬. የከተማ ቦታ የሊዝ ይዞታ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ሐ) መሠረት ሲቋረጥ ባለይዞታው እስከ አንድ ዓመት ባለው ጊዜ ውስጥ በቦታው ላይ ያሰፈረውን ንብረት በማንሳት ቦታውን ለአስረክበው አካል መልሶ መስጠት አለበት።
 - ፭. ባለይዞታው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፱) በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ ንብረቱን ካላሳየ የከተማ ቦታውን ያስረክበው አካል ቦታውን ከነገብረቱ ያለምንም ክፍያ ሊወስደው ይችላል። ለአፈፃፀሙም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ፖሊስን ማዘዝ ይችላል።
 - ፮. በዚህ አንቀጽ በተደነገገው መሠረት የሊዝ ውል ሲቋረጥ የቦታው ርክክብ የሚፈፀመው በአንቀጽ ፳ በተደነገገው መሠረት ይሆናል።
- ፲፮. የከተማ ቦታ ስለማስለቀቅ
- ፩. አግባብ ያለው አካል ለሕዝብ ጥቅም ይውላል ብሎ በሚወሰነው መሠረት ለሚመለከተው ሰው የማስለቀቂያ ትዕዛዝ ወይም ማስጠንቀቂያ በጽሁፍ በመስጠት የሚፈለገውን የከተማ ቦታ ማስለቀቅና መረከብ ይችላል። ትዕዛዙንም አመች በሆነ ሌላ መንገድ ይፋ ያደርጋል።
 - ፪. በሕገመጥ መንገድ ቦታ በመያዝ ንብረት ያሰፈረ ሰው በዚህ አዋጅ መሠረት የማስለቀቂያ ትዕዛዝ መስጠትና ካሳ መክፈል ሳያስፈልግ አግባብ ያለው አካል የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት በሕገመጥ መንገድ ከያዘው ቦታ ማስለቀቅ ይችላል። አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በአንቀጽ ፳ ንዑስ አንቀጽ (፫) በተመለከተው መሠረት የፖሊስ ኃይል በመጠቀም ማስጠንቀቂያ የተሰጠበትን ቦታ አስለቅቆ ይረከባል።

- 2) Unless otherwise stipulated, the building constructed on the urban land and facilities accessory thereto shall together be subjected to surety upon undertaking surety in respect of the right of the use of land. Conversely, the right of the use of land shall also be subjected to surety upon undertaking surety over the building and facilities accessory thereto, unless otherwise stipulated.
 - 3) A person, who has the right of surety, may make use thereof by transferring the right, the building on the land and facilities accessory to it according to law or by using it on his own where the person undertaking the surety has failed to perform his obligation in the contract of suretyship, or where he is declared by court that he has proved to be bankrupt.
14. *Urban Land Held by Lease*
Notwithstanding the contract of lease already signed, the conditions in which a lease-hold possessor may avail of the modalities of payment and period of grace shall be determined by Regulations to be issued by Region or City Government.
15. *Termination of Lease-hold and Payment of Compensation*
- 1) The lease-hold of urban land shall be terminated:
 - (a) where the lease-hold possessor has failed to use the land in accordance with Sub-Article (1) of Article 12;
 - (b) where it is decided to use the land for a public interest; or
 - (c) where the period of lease is not renewed in accordance with Sub-Article (1) of Article 7.
 - 2) The lease payment shall be returned, subject to the reduction of costs incurred and penalty fee, where the lease-hold of urban land is terminated in accordance with Sub-Article (1) (a) of this Article. Penalty may not, however, be due where the land fell short of use because of force majeure set forth under Article 1793 of the Civil Code.
 - 3) Where the lease-hold of urban land is terminated in accordance with Sub-Article (1) (b) of this Article, the lease-hold possessor shall be paid commensurate compensation in conformity with the pleadings institution procedure set forth in Article 17.
 - 4) Where the lease-hold of urban land is terminated in accordance with Sub-Article (1) (c) of this Article, the lease-hold possessor must hand over the land to the body which gave it by removing within one year the property he has on the ground.
 - 5) The body, which handed the urban land over to the lease-hold possessor, may take over the land, together with the property thereon without any payment, where the latter has failed to remove the property on the ground within the period of time set forth in Sub-Article (4) of this Article. It may order the Police where it finds it necessary for the execution thereof.
 - 6) Where contract of lease is terminated in accordance with the provisions of this Article, the taking over of the land shall take place pursuant to the provisions of Article 20.
16. *Clearing Urban Land*
- 1) The appropriate body may clear and take over an urban land which it decides it is necessary to commit for a public interest by issuing clearance order in writing to the concerned person. It shall also publicize the order through other alternative means.
 - 2) The appropriate body may clear urban land with a property thereon from illegal holders by serving a written notice warning the person having illegally held it to move away and without any need of giving him clearance order and compensation in accordance with this Proclamation. It may take over the land illegally held by clearing it from the holder and, where it finds it necessary by using the police force as set forth in Sub-Article (3) of Article 20.

- ፫. ከማስለቀቅ ትዕዛዝ ወይም ከማስጠንቀቂያ ፅሁፍ ጋር በተያያዘ ማንኛውም ለፍርድ መቅረብ የሚገባው አቤቱታ ሊቀርብ የሚችለው በመጀመሪያ ትዕዛዙን ወይም ማስጠንቀቂያውን ለሰጠው አካል፤ በይግባኝ ለከተማ ቦታ ማስለቀቅ ይግባኝ ሰሚ ጉባኤና በካሳ ጉዳይ ላይ ብቻ እንደየአግባቡ የሚለቀቀው ንብረት በሚገኝበት ቦታ ስልጣን ላለው ከፍተኛ ፍ/ቤት ወይም ለከተማ ነክ ጉዳዮች ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ይሆናል።
- ፲፮. ስለአቤቱታ አቀራረብና አወሳሰን
 - ፩. በአንቀጽ ፲፮ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የማስለቀቂያ ትዕዛዝ የደረሰው ወይም ትዕዛዝ በተሰጠበት ንብረት ላይ መብት ወይም ጥቅም አለኝ የሚል ወይም በአንቀጽ ፲፮ ንዑስ አንቀጽ (፪) በሚሰጥ ውሳኔ የማይሰማግ ሰው የካሳም ሆነ ማንኛውንም ለፍርድ ሊቀርብ የሚገባው ሌላ አቤቱታ ከገርዘር ምክንያቱና ማስረጃው ጋር ትዕዛዙን ለሰጠው አካል የማቅረብ መብት አለው።
 - ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት አቤቱታ የቀረበለት አካል የአቤቱታው ምክንያት የሆነው ንብረት በሕጋዊ መንገድ የሰፈረ መሆኑን በቅድሚያ በማረጋገጥ፤
 - ሀ) ካሳ መክፈል የሚገባው መሆኑን ሲያምን ተመጣጣኝ ካሳ በመወሰን ወይም
 - ለ) የቀረበለትን ማንኛውም አቤቱታ የማይቀበለው ከሆነ ያልተቀበለበትን ምክንያት በመግለጽ፤ ለአቤቱታ አቅራቢው በጽሁፍ ያሳውቀዋል።
 - ፫. አቤቱታ የቀረበለት አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት ውሳኔ ሲሰጥ የካሳ ጥያቄ የቀረበበትን ንብረት ግምት፤ የግምቱን ታሳቢዎችና የአገማመቱን ሂደት በገርዘር መገገጥ መያዝ አለበት።
 - ፬. በዚህ አንቀጽ መሠረት አቤቱታ የሚቀርብበትም ሆነ ውሳኔ የሚሰጥበት የጊዜ ገደብ በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።
- ፲፰. ስለይግባኝ
 - ፩. በአንቀጽ ፲፮ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት በተሰጠው ውሳኔ የማይሰማግ አቤቱታ አቅራቢ ውሳኔው ከተሰጠበት ቀን አንስቶ በ፴ ቀናት ውስጥ ለጉባኤው ይግባኝ ማቅረብ ይችላል። በዚህ ጊዜ ውስጥ ይግባኝ ካላቀረበ ግን ውሳኔውን እንደተቀበለ ይቆጠራል።
 - ፪. ጉባኤው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚቀርብለትን ይግባኝ መርምሮ፤
 - ሀ) ክልል ወይም የከተማ መስተዳድር በሚያወጣው ደንብ በሚወሰነው አጭር ጊዜ ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል።
 - ለ) የሚሰጠውም ውሳኔ ለተከራካሪ ወገኖች በጽሁፍ ያሳውቃል።
 - ፫. ካሳ አነሳኝ ወይም ካሳ በዛብኝ ወይም ካሳ ተከለከለከ በሚሉ ክርክሮች ላይ ካልሆነ በስተቀር በሕግም ሆነ በፍሬ ነገር ክርክሮች ላይ ጉባኤው የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።
 - ፬. ጉባኤው ካሳን በሚመለከት በሚሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ተከራካሪ ወገን የይግባኝ ምክንያት የሆነው ንብረት በሚገኝበት ቦታ ላለው ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም አዲስ አበባን በሚመለከት ለከተማ ነክ ጉዳዮች ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ውሳኔው ከተሰጠበት ቀን አንስቶ በ፴ ቀናት ውስጥ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል። በዚህ ጊዜ ውስጥ ይግባኝ ካላቀረበ መብቱ በይርጋ ቀሪ ይሆናል። በዚህ የይግባኝ ደረጃ የሚሰጥ የፍርድ ቤት ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።
 - ፭. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፬) የተመለከተው የይግባኝ ማቅረቢያ ጊዜ ይግባኝ ላይ ይግባኝ ጠይቆ የውሳኔ ግልባጭ ለመገልበጥ የወሰደውን ጊዜ አይጨምርም።
 - ፮. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) መሠረት መሠረት ይግባኝ የሚጠይቅ የማስለቀቂያ ትዕዛዝ ወይም ማስጠንቀቂያ ጽሁፍ የደረሰው ሰው ይግባኝ ማቅረብ የሚችለው እንዲለቀቅ ትዕዛዝ ወይም ማስጠንቀቂያ የተሰጠበትን ቦታ ትዕዛዙን ወይም ማስጠንቀቂያውን ለሰጠው አካል ካስረከበና ያስረከበበትን ሰነድ ከይግባኝ አቤቱታው ጋር እያደዘ ካቀረበ ብቻ ይሆናል።

- 3) It is only before the following bodies that any justifiable claim relating to a clearance order or a warning notice may be invoked: primarily only before the body which has issued the order, on appeal before Urban Land Clearance Appeals Commission, and, on appeal concerning compensation claims only, before the High Court having jurisdiction over the place where the property is situate or before the Municipal Appellate Court.
- 17. *Institution of Pleadings and Decision-making*
 - 1) A person, upon whom clearance order is issued as indicated under Sub-Article (2) of Article 16, or any other person alleging infringement of his right or benefit, or any person upon whom warning notice is served, may take to the appropriate body his claims, in respect of compensation and any other grievance of a justiciable nature, with substantiation of evidence and reasons.
 - 2) The body receiving the pleading brought before it as set forth in Sub-Article (1) of this Article shall notify in writing to the applicant of:
 - (a) its decision to pay commensurate compensation where it proves that the property, which is a subject of compensation claim, is legally built up and, as a result, believes it is worthy of compensation; or
 - (b) the rejection of the claims and the reasons therefor, where it has turned down the pleading.
 - 3) The body receiving pleadings must record and keep the estimate as to the amount of compensation, the grounds of assessment and the process followed in its decision upon the claim of compensation in respect of the property in issue under Sub-Article (2) of this Article.
 - 4) The period of time for instituting pleadings as set forth in this Article shall be specified by Regulations to be issued by Region or City Government.
- 18. *Appeals*
 - 1) An applicant, who disagrees to the decision rendered according to Sub-Article (2) of Article 17, may appeal before the Commission within 30 days as from the date of the decision. It shall, However, be deemed as if he has accepted the decision if he has not appealed within this time.
 - 2) The Commission shall examine the appeal, and
 - (a) render decision within a short period of time determined by Regulations to be issued by Region or City Government.
 - (b) shall notify its decision in writing to the parties.
 - 3) The decisions which the commission delivers upon disputes of points of law and fact shall be final, save on disputes for higher, or lesser, or undue denial of compensation.
 - 4) A person dissatisfied in the decision of the Commission upon compensation issues only may appeal within 30 days as from the date of the decision, before the relevant High Court having jurisdiction over the place where the property in issue is situate or where such place is in Addis Ababa before the Municipal Appellate Court. The appeal shall be barred by a period of limitation beyond this time. The decision at this appellate level shall be final.
 - 5) The period specified in Sub-Articles (1) and (4) of this Article for submission of an appeal shall not include the time taken by the court to produce and submit a copy to the petitioner.
 - 6) Where the person upon whom clearance order is issued is appealing against the decision rendered under Sub-Article (4) of this Article, he may appeal if only he has handed the land over to the body issuing the clearance order thereon and has attached with his appeal a document of receipt given by the body receiving the land in question.

፲፱. ስለጉባኤው

- ፩. በአንቀጽ ፲፰ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚቀርቡ ይግባኞችን መርምሮ በአንቀጽ ፲፯ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የተሰጡ ውሳኔዎችን እንደየአግባቡ የማጽናት የመሻር ወይም የማሻሻልና ሌሎች አስፈላጊ ትዕዛዞችን የመስጠት ስልጣን የሚኖረው የከተማ ቦታ ማስለቀቅ ጉዳዮች ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር ከፍተኛ የስልጣን አካል በሚወስነው መሠረት ይቋቋማል።
- ፪. እያንዳንዱ ክልል እንደአስፈላጊነቱ ከአንድ በላይ ጉባኤ ሊቋቋም ይችላል።
- ፫. የጉባኤው ተጠሪነት እንደየአግባቡ ለክልል ወይም ለከተማ መስተዳድር ምክር ቤት ይሆናል።
- ፬. ጉባኤው አግባብ ካላቸው አካላት የተውጣጡ ከኛ የማያንሱ አባላት ይኖሩታል።
- ፭. ጉባኤው አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የፖሊስ ኃይል በማዘዝ የሚሰጣቸውን ትዕዛዞች ማስፈፀም ይችላል።
- ፮. ጉባኤው አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው አግባብነት ያላቸውን አካላት በማዘዝ ሙያዊ አስተያየት መቀበል ወይም ማስረጃ እንዲቀርብለት ማድረግ ይችላል።
- ፯. ጉባኤው ከሕግ በቀር ከማናቸውም ተፅዕኖ ነፃ ይሆናል።
- ፰. ጉባኤው ሥራውን በሚያከናውንበት ጊዜ በመደበኛው የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ አይመራም። ሆኖም በተቀላጠፈ ሥነ ሥርዓት ይመራል። ዝርዝር የአስራር ሥነ ሥርዓቱ በክልል ወይም በከተማ መስተዳድር ይወሰናል።
- ፱. የጉባኤው የሥራ ዘመን በሚቋቋምበት ደንብ ይወሰናል።

፳. ቦታ ስለመረከብ

- ፩. አግባብ ያለው አካል ማስለቀቂያ ትዕዛዝ የተሰጠበትን ቦታ የሚረከብው፤
 - ሀ) የወሰነውን ካሳ አቤቱታ አቅራቢው ሲቀበል፤
 - ለ) አቤቱታ አቅራቢው በአንቀጽ ፲፯ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት በተወሰነለት ካሳ ላይ ይግባኝ ሳይጠይቅ ሲቀር፤
 - ሐ) በጉባኤው ውሳኔ ሲሰጥ፤ ወይም
 - መ) የማስለቀቅ ትዕዛዝ የደረሰው ሰው ካሳ ካልጠየቀ፤ ይሆናል።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከተው መሠረት አግባብ ያለው አካል ቦታ በሚረከብበት ጊዜ ካሳ ጠያቂው የተወሰነለትን ካሳ ቀርቦ ካልተቀበለ ወይም የማስለቀቂያ ትዕዛዝ የደረሰው ሰው ካሳ ካልጠየቀ፤ የተወሰነውን ካሳ በቀረበበት ጊዜ መስጠት አለበት።
- ፫. አግባብ ያለው አካል ቦታ በሚረከብበት ጊዜ ኃይል መጠቀም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ፖሊስን ማዘዝ ይችላል።

፳፩. የመተባበር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ይህንን አዋጅ ለማስፈፀም በሚደረግ ማናቸውም እንቅስቃሴ ትብብር እንዲያደርግ ሲጠየቅ የመተባበር ግዴታ አለበት።

፳፪. ቅጣት

በአንቀጽ ፳ በተመለከተው መሠረት አግባብ ያለው አካል እንዲለቀቅ ውሳኔ ያስተላለፈበትን ቦታ ለመረከብ የሚወስደውን እርምጃ ማሰናከል አግባብ ባለው የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ያስቀጣል።

፳፫. ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

- ፩. የከተማ ቦታ በኪራይ ስለመያዝ የወጣው አዋጅ ቁጥር ፹፣፲፱፻፹፮ ዓ.ም በዚህ አዋጅ ተተክቷል።
- ፪. ከዚህ አዋጅ ጋር የማይጣጣም ማናቸውም ሕግ ወይም እሠራር በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

19. The Commission

- 1) Clearance Order Appeals Commission shall be established as per the decision of the highest organ of power of Region or City Government it shall have jurisdiction over appeals brought before it as set forth in Sub-Article (1) of Article 18 and shall examine and decide by approving, revoking, or amending the decisions rendered under Sub-Article (2) of this Article 17 as well as by rendering other necessary orders, as the case may be.
- 2) Each Region may establish more than one Commission where it finds it necessary.
- 3) The Commission shall be accountable to the Council of Region or City Government, as the case may be.
- 4) The Commission shall have not less than five members coming from different relevant bodies.
- 5) The Commission may execute its decrees by ordering the Police Force wherever it finds it necessary.
- 6) The Commission may, wherever it finds it necessary, order any person to give it professional opinion or evidence from a concerned body.
- 7) The Commission shall be free of any influence except the law.
- 8) The Commission shall not be governed by the ordinary Civil Procedure Code while conducting its functions. It shall, however, be governed by expedient procedures which shall be determined by Regulations to be issued by Region or City Government.
- 9) The term of office of the Commission shall be determined by the Regulations establishing it.

20. Receipt of Land

- 1) The appropriate body shall take over the land in respect of which clearance order has been issued:
 - (a) where the applicant has received it, to whom compensation has been decided;
 - (b) where the applicant has not appealed against the compensation decided for him under Sub-Article (2) of Article 17;
 - (c) Where the Commission has rendered decision; or
 - (d) where the person upon whom clearance order has been issued fails to claim compensation.
- 2) Where the applicant has failed to receive the compensation, or where the person upon whom clearance order has been issued has failed to claim compensation, the appropriate body receiving the land in accordance with Sub-Article (1) of this Article must pay the compensation due by the time he appears.
- 3) The appropriate body may order the Police wherever it finds it necessary to use force pending its receipt of land.

21. Duty to Co-operate

Any person shall be duty bound to co-operate where he is asked to do so in any operation undertaken to enforce this Proclamation.

22. Penalty

Obstruction of a measure taken by the appropriate body as set forth in Article 20 so as to receive land in respect of which clearance decision has been made shall entail penalty in accordance with to the relevant Penal Code.

23. Inapplicable Laws

- 1) The Urban Lands Lease Holding Proclamation No. 80/1992 is repealed and replaced by this proclamation.
- 2) Any law or practice going contrary to this Proclamation shall not be applicable to matters covered by this Proclamation.

፳፬. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

- ፩. በሊዝ ከተፈቀዱ በታዎች ጋር በተያያዘና በሕጋዊ ወይም በሕገ ወጥ መንገድ የተያዘ በታ እንዲለቀቅ አስተዳደራዊ ትዕዛዝ ወይም ማስጠንቀቂያ በመሰጠቱ ምክንያት በማናቸውም ፍርድ ቤት በመታየት ላይ ያሉ ጉዳዮች የየጉባዔው መቋቋሚያ ደንብ ከሚፀናበት ቀን ጀምሮ ወደየጉባዔው ተዛውረው በዚህ አዋጅ መሠረት ይታያሉ።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚፈጸመው የጉዳዮች ዝውውር አግባብ ያለው አካል ለይቶ ለየፍርድ ቤቱ በሚያሳውቀው ዝርዝር መሠረት ይሆናል።

፳፭. አዋጁ የሚጻፍበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከግንቦት ፳ ቀን ፲፱፻፺፬ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ ግንቦት ፳ ቀን ፲፱፻፺፬ ዓ.ም.

ግርማ ወልደጊዮርጊስ
የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ፕሬዚዳንት

24. Transitional Provisions

- 1) Matters which have been under consideration before any ordinary Court and which are linked to lands permitted by lease as well as matters arising out of administrative orders instructing lawful or unlawful land holders to hand over the land in their use shall be transferred to and adjudicated by the Commission according to this Proclamation as of the time the Regulations establishing each Commission shall have become effective.
- 2) Transfer of matters as set forth in Sub-Article (1) of this Article shall take effect on the basis of the notification thereof to be made by the appropriate body.

25. Effective Date

This Proclamation shall enter into force as of the 14th day of May, 2002.

Done at Addis Ababa, this 14th day of May, 2002.

GIRMA WOLDE GIORGIS
PRESIDENT OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት ታተመ
BERHANENA SELAM PRINTING ENTERPRISE